

című kiadványnak (eddig öt kötete jelent meg), amelyben ösztönzésükre már az erdélyi fiatal kutatónemzedék is bemutatkozik. A *Népismereti dolgozatokat*, Kós Károly könyveit (a szerző ritka szemléletességgel készített rajzaival) a bukaresti *Kriterion* kiadó jelentette meg – olyan munkát vállalva, amely révén a romániai magyar és más nemzetiségek súlya a politikai mérőeszközökre is ráhelyezhető. A kiadó munkája utat nyit a politikusok tevékenységéhez. Reméljük, hogy a kiadó gondozásában hamarosan megjelenik a moldvai csángók népnyelvi atlasza s a *Romániai magyar irodalmi lexikon* további kötete.

Kós Károly a romániai és hazai magyar néprajztudomány kiemelkedő művelője. Munkáinak európai rangja van. Nemcsak magyarságunk jegyeit, népünk alkotásait tárja fel, hanem építőköveket helyez egymásra a középkelet európai néprajz számára is. Munkásságát megbecsülik, támogatják a román etnográfusok is. Sajnos nem gondoskodtunk arról, hogy munkásságát, műveit a külföld is megismerje. Tudomásom szerint munkáiról idegenben méltatás csak a *Finnisch-Ugrische Forschungenben* (Helsinki) jelent meg.

Nehéz lenne azt a módszert vázolni, amely keresztül vonul Kós Károly munkáin. Néhány mondatfoszlánnyal a módszereit már érintettem. Helyesebb azonban azt mondanom, hogy nála a kutatás tárgya alakítja a módszert. Módszer maga a teljesítmény, amely kifejezi, hogy Kós Károly benne él a népi műveltség forrásaiban, s látja annak történeti mélységét, földrajzi távlatait, társadalmi formáló tényezőit, és rögzíteni képes etnikai jegyeit. Új területeket feltáró kutatásának eredményei – a strukturalizmustól, a szemiotikától függetlenül – olyan szimbólumrendszerre formálódtak, amely magyarságunk lényegéhez tartozik. Ennek a lényegnek a feltárásához keresték a lehetőségeket az Apáczai Csere Jánosok is, akik mindig „Kisebbségben” éltek, de éppen ebben a helyzetükben eszméltek rá arra, hogy a változó arculatú, de örökízű magyarság számára alkossanak... Ilyen alkotások Kós Károly munkái is...

PAUL VALÉRY

A tündér

Nem sejtett, elfelejtett
illat vagyok,
élő s halott,
kit könnyű szél elejtett!

Nem sejtett, elfelejtett
szeszély vagy égi hang?
Alighogy csak megejtett,
máris tovább suhant!

Nem látott, meg-nem-értett?
Hány jó agy félreértett,
s még mennyi téved el!

Nem sejtett, elfelejtett,
két ing között a rejtett,
megvillanó kebel!

Szegzárdy-Csengery József fordítása